

COMANDANȚII LUI HITLER

FORȚELE ARMATE GERMANE
PE CÂMPUL DE LUPTĂ 1939-1945

autor

JAMES LUCAS

cu o introducere de

Robert Kershaw

traducere

Irina Cristescu

editura

Miidecărți

București – 2017

Cuprins

Introducere de Robert Kershaw	1
Prefață	5
Mulțumiri	9
Generaloberst	
Hans-Jürgen von Arnim	10
<i>Ultimul general la comanda Grupului de armată Africa</i>	
Generaloberst	
Eduard Dietl	24
<i>Eroul de la Narvik</i>	
General der Panzertruppen	
Heinrich Eberbach	35
<i>Specialistul în tancuri, în incursiuni la est și la vest</i>	
SS Gruppenführer și Generalmajor der Waffen SS	
Otto Hermann Fegelein	46
<i>Comandantul Diviziei SS Cavalerie, care a devenit cumnatul lui Hitler</i>	
General der Panzertruppen	
Werner Kempf	56
<i>Un tanchist german pe Frontul de Est</i>	
Oberstleutnant	
Walter Koch	70
<i>Comandantul Batalionului de Parașutiști de Asalt din Țările de Jos și din Creta</i>	

Brigadeführer și Generalmajor der Waffen SS

Otto Kumm 82

În Balcani, la comanda Diviziei a Șaptea SS Alpină „Prinz Eugen”

SS Brigadeführer și Generalmajor der Waffen SS

Kurt Meyer 96

„Pantermeyer”, unul dintre cei mai tineri generali germani, la comanda Diviziei SS Hitlerjugend

Oberfeldwebel

Heinrich Schaefer 110

Apărătorul Fermei de Cactuși din Tunisia

Generalmajor

Theodor Scherer 119

Eroul de la Cholm

Generalfeldmarschall

Ferdinand Schörner 131

Ultimul comandant al Grupului de armată Centru

Locotenent

Erich Johannes Schuster 144

Parașutistul „par excellence”

SS Obergruppenführer și General der Waffen SS

Felix Steiner 152

Inovatorul care a ajuns la comanda Diviziei „Viking”, iar mai apoi la cea a Armatei a Unsprezecea

General der Kavallerie

Siegfried Westphal 167

Șef de Stat Major pentru trei comandanți de rang înalt

Index 181

*Generaloberst***Hans-Jürgen von Arnim***Ultimul general la comanda Grupului de armată Africa*

Hans-Jürgen von Arnim s-a născut în data de 4 aprilie 1889, la Ernsdorf, în Silezia. Tatăl lui era general. Familia von Arnim avea o lungă tradiție militară, nu mai puțin de treizeci dintre strămoșii lui Hans-Jürgen slujind în armata prusacă, apoi în cea germană, ajungând până la ranguri de ofițeri comandanți.

Așa cum se cuvenea unui descendent al unei familii de militari iluștri, Hans-Jürgen von Arnim era o persoană hotărâtă, dar corectă cu subordonații săi, cu care avea relații strânse. Nu îi plăcea să se certe cu superiorii, dar nici nu evita situațiile încordate. De-a lungul întregii sale cariere, el a fost descris ca fiind un tip ambițios, responsabil, un om calm, care nu se pierdea niciodată cu firea și care era greu de tulburat. În perioada Republicii de la Weimar, în primii săi ani ca membru al armatei, von Arnim a fost descris ca fiind capabil să muncească din greu și să gândească și să acționeze în mod decisiv.

Tânărul Hans-Jürgen a frecventat cursurile gimnaziilor din Görlitz și Glogau, unde și-a dobândit și diploma de absolvire. Apoi, în data de 1 aprilie 1908, a intrat în armată ca ofițer cadet, iar după ce a terminat cursurile de ofițeri a intrat, în 19 august 1909, în Regimentul 4 Infanterie.

În timpul Primului Război Mondial, a activat pe Frontul de Vest, mai întâi ca aghiotant al regimentului, în 1914; apoi, în 1915, von Arnim a ajuns comandant de companie în cadrul Regimentului de Infanterie în Rezervă al Diviziei 4 Gardă. În această perioadă, von Arnim a fost rănit de trei ori. Serviciul în armată i-a adus mai multe decorații pentru fapte de curaj, inclusiv ambele categorii ale Crucii de Fier, Medalia (neagră) pentru Răni Suferite, Ordinul Hanseatic de la Hamburg și Ordinul Casei de Hohenzollern. Ceva mai târziu a fost trimis pe Frontul de Est, unde a luptat în cadrul Diviziei Vânători. A fost promovat la gradul de căpitan în data de 27 ianuarie 1917, iar nouă luni mai târziu a primit comanda unui batalion de infanterie, alături de care a luptat și după ce acesta s-a întors în Franța și Flandra, în 1918.

La sfârșitul războiului, von Arnim a fost unul dintre ofițerii selectați să slujească în armata de 100.000 de oameni a Republicii de la Weimar, urmând programul standard al armatei germane, perioadele dedicate regimentului alternând cu cele dedicate Statului Major. Aliații victorioși

ordonaseră dizolvarea Statului Major German, iar numele îi fusese într-adevăr abandonat, chiar dacă structura și funcțiile acestuia se păstrasera intacte.

În toamna anului 1928, von Arnim a ajuns maior, la comanda Regimentului 29 Infanterie de la Charlottenburg. Următoarea sa poziție de conducere a fost în fruntea Batalionului Pușcași Ortelsburg. În 1932 a fost promovat la gradul de locotenent-colonel, iar peste alte șase luni și-a început turul de doi ani la comanda Batalionului 1 al Regimentului 2 Infanterie. Trei ani mai târziu a fost făcut colonel, fiind delegat ca *Ia* (șef de operațiuni în cadrul Statului Major) la Divizia 23 Infanterie. În octombrie 1935, von Arnim a preluat comanda Regimentului 68 Infanterie, staționat la Brandenburg, iar după alți trei ani a fost promovat la gradul de *Generalmajor* (general de brigadă).

În 1938, von Arnim a fost numit – unii au zis că era vorba despre o retrogradare – pe postul de comandant al Departamentului de Serviciu al Armatei, care era doar un alt nume pentru o funcție în Statul Major, echivalentă cu cea de comandant de divizie, cu toate că acesta nu a ajuns să conducă o divizie decât după izbucnirea războiului, când a fost anunțată numirea sa în funcția de ofițer comandant al Diviziei 52 Infanterie, în data de 8 septembrie 1939. Divizia sa era în curs de formare în regiunea Saarpfalz, iar el a condus-o în luptele împotriva Aliaților pe timpul războiului din Vest. În această campanie a dobândit, de altfel, și cele două categorii superioare ale Crucii de Fier, cu care fusese decorat pe timpul Marelui Război. Pe 1 decembrie 1939, el a fost promovat la gradul de *Generalleutnant* (general-maior), în 1940 primind comanda Diviziei 17 Panzer. Această formațiune s-a mutat mai apoi în Polonia, pentru a se pregăti pentru Operațiunea Barbarossa, invadarea Rusiei de către Germania.

În primele lupte din războiul cu Rusia, în iunie 1941, divizia lui von Arnim a făcut parte din Grupul 2 Panzer, al lui Guderian, din Grupul de armată Centru. Acest grup de panzere avea misiunea de a răzbi prin estul Poloniei, avansând astfel în vestul Rusiei, via Smolensk, pentru a ataca, la final, Moscova. De-a lungul incursiunilor din aceste prime săptămâni și luni, Guderian și formațiunile de panzere aflate sub comanda sa au participat la bătălii majore de încercuire, care au marcat progresul armatei germane în acele prime vară și toamnă ale războiului de pe Frontul de Est.

Aceste detalii, totuși, sunt numai pentru a anticipa evenimentele. La câteva zile după începerea războiului cu Rusia, von Arnim a fost rănit, pe când se afla la periferia orașului Shklou, într-atât de grav, încât a trebuit să fie dus la Lemberg (Liov), iar mai apoi la Berlin, pentru a fi tratat. Mai înainte de aceasta, scăpase cu foarte mult noroc dintr-o altă situație complicată. Pe

24 iunie, două tancuri rusești T-25 au apărut subit la marginea apuseană a orașului Slonim, pe care Divizia 17 Panzer a lui von Arnim tocmai îl capturase. Aparatele inamice au deschis focul asupra grupului de ofițeri germani care stăteau pe marginea drumului discutând despre următoarea fază a incursiunii. În acest grup se aflau și Guderian, generalul comandant al Grupului 2 Panzer, Lemelsen, generalul comandant al Corpului 48 Panzer și von Arnim. Generalii au reușit să se ferească de focurile trase de tancurile rusești, ambele fiind distruse de artileria germană. Pe 4 septembrie, von Arnim a primit Crucea de Cavaler a Crucii de Fier, fiind mai apoi promovat la rang de general de panzere (general-locotenent).

Având nevoie de o perioadă de convalescență pentru vindecarea rănilor, von Arnim nu a revenit decât de abia după 17 septembrie la comanda Diviziei 17 Panzer, pe care a condus-o în timpul bătăliei de încercuire a Kievului, iar mai apoi în luptele menite să distrugă punctele de rezistență ale Armatei Roșii de la Vyasma și Briansk. Unul dintre cele mai mari succese ale acestei perioade a fost capturarea intactă a podului de pe râul Desna, precum și a joncțiunii Briansk, de mare importanță strategică. La puțin timp după întoarcerea lui von Arnim pe front, Operațiunea Typhoon a început ofensiva germană de capturare a Moscovei. În ultimele etape ale acestei operațiuni, Grupul de armată Centru al Germaniei a încercat să încercuiască două fronturi ale Armatei Roșii: frontul „Vest” al lui Timoșenko și frontul „Briansk” al lui Yeremenko. Aceste operațiuni au fost masive; forțele lui Timoșenko cuprindeau șase armate, iar ale lui Yeremenko trei. Încă din prima săptămână a lunii octombrie, intervențiile nemților reușiseră să creeze două breșe enorme, iar fronturile rușilor se aflau acum în ultimele faze de dezintegrare. Divizia 17 Panzer avea însărcinarea să închidă cercul la Briansk.

În data de 5 octombrie, von Arnim a ordonat unui grup de luptă să lovească forțele defensive ale Armatei Roșii din nord-vestul localității Akulova și să blocheze drumul dintre Karachev și Briansk. În spatele acestui vârf de atac avea să urmeze corpul efectiv de armată al Diviziei 17 Panzer. Grupul de luptă a înregistrat un progres consistent, oprindu-se mai apoi la Glush pentru a se regrupa. Între timp, la fața locului a apărut și șeful de operațiuni al diviziei, aducând ordine proaspete de la comandantul corpului de armată. Planul de luptă fusese schimbat. În acest context, trebuie amintită flexibilitatea deosebită a armatei germane, dar și contribuția lui von Arnim la însuflețirea oamenilor săi, care au ajutat la implementarea fără piedici a modificărilor. Noile ordine presupuneau ca linia de asalt a diviziei să se mute, astfel încât orașul Briansk să fie atacat din spate. Această operațiune s-a dovedit a fi victorioasă, localitatea fiind capturată în data de 7 octombrie.

Majoritatea forțelor defensive din Briansk se concentraseră către vest, adică în direcția din care Armata Roșie se așteptase să vină asaltul german.

Urmare a atacului rapid al Diviziei 17 Panzer și a capturării Brianskului, Grupul 2 Panzer al lui Guderian și Armata a Treia Germană au reușit să se întâlnească, în urma acestui contact închizându-se și cercul din jurul rușilor în zona Briansk. Spre sfârșitul lui octombrie, Divizia 17 Panzer s-a văzut însă imobilizată, întrucât rămăsese fără combustibil pentru tancuri. Odată ce acestea au fost realimentate, Divizia a fost trimisă spre orașul Orel, dar s-a împotmolit din nou la Protova, de data aceasta în nămolul adânc creat de ploile de toamnă. După ce a reușit, în sfârșit, să se remobilizeze, lui von Arnim i s-a ordonat să predea comanda diviziei și să preia comanda Corpului 39, aflat la estul Leningradului. Corpul 39 se afla într-o stare jalnică, situația acestuia având un potențial catastrofal pentru Grupul de armată Nord.

Guvernele Germaniei și Finlandei planificaseră operațiuni comune, iar obiectivul stabilit pentru Grupul de armată Nord era de a avansa rapid și de a captura Leningradul, cel de-al doilea oraș ca mărime al Rusiei. Finlandezii se codeau însă să invadeze teritoriul sovietic, fiind pregătiți să avanseze doar până la granița ruso-finlandeză din dreptul râului Svir. Aici, finlandezii intenționau să se oprească și să aștepte ca ofensiva Grupului de armată Nord să îi ajungă din urmă. Asaltul nemților, pornit dinspre sud, trebuia să înceapă de la Cudevo, o localitate aflată în ținuturile mlăștinoase ale Volkhov-ului, pe autostrada Moscova-Leningrad. Incursiunea germană avea să continue mai apoi către Tikhvin, o localitate din sud-estul lacului Ladoga, în dreptul liniei principale de cale ferată dintre Leningrad și Vologda. De la nodul feroviar de la Tikhvin, Grupul de armată Nord avea să avanseze ulterior către nord-vest, făcând joncțiunea cu forțele finlandeze în dreptul râului Svir. Cel puțin, acesta era planul OKW.

Din punct de vedere strategic, cel mai important oraș din această zonă din nordul Rusiei era Tikhvin, care fusese întărit de către Stavka, Înaltul Comandament al Armatei Roșii, cu divizii de elită din Siberia, alături de concentrări masive de tancuri și artilerie. Stavka era hotărât să păstreze Tikhvinul, indiferent de costuri; în cele ce au urmat, s-a relatat că luptele din această regiune au făcut cele mai multe victime în rândurile Armatei Roșii din toate ofensivele majore ale războiului ruso-german. În ciuda eforturilor deosebite depuse de Corpul 39, acesta nu a reușit să ajungă la râul Svir și să se întâlnească cu finlandezii. În consecință, flancul drept al corpului a rămas complet expus – situație pe care Stavka a exploatat-o rapid. Acesta era, așadar, Corpul pe care von Arnim trebuia să îl preia sub comanda sa. Deplasarea către Cartierul General a fost dificilă, von Arnim nereușind să ajungă aici decât pe 15 noiembrie, ultima parte a drumului parcurgând-o cu sania.

Respect pe Când a ajuns, Armata Roșie ataca, folosind divizii de trupe de asalt în spatele tancurilor T-34, care veneau în valuri. Corpul de armată, care fusese forțat să intre în defensivă chiar dinainte să sosească von Arnim, nu a rezistat acestui atac violent, fiind evacuat din Tikhvin încă din 9 decembrie. Armata Roșie, încurajată de succes, și-a intensificat atacurile, acestea venind acum de pe două flancuri. Exista, astfel, pericolul ca trupele lui von Arnim să fie rupte de restul armatei și distruse. Singurul ordin pe care comandantul l-a putut da formațiunilor sale aflate la ananghie a fost să lupte în direcția opusă, pentru a se retrage din zona pe care reușiseră inițial să o câștige cu costuri atât de mari și a se regrupa în dreptul râului Volkhov.

Trei zile înainte de Crăciunul din 1941, von Arnim a condus ultimele elemente din Corpul 39 înapoi peste râu, pe un ger cumplit, temperatura coborând uneori chiar până la -52 de grade. Structura corpului era intactă, dar unitățile sale suferiseră pierderi cumplite. Divizia 18 Motorizată fusese redusă la doar 741 de oameni, în timp ce Divizia 12 Panzer mai avea doar 1.144, efectiv total.

Corpul nu a părăsit poziția până la sfârșitul lunii martie a anului 1942, trecând mai apoi în alt sector de pe frontul din nord, unde părea să se ivească o nouă criză. Podul terestru de la Cholm, un nod rutier aflat într-o zonă mlăștinoasă, nu doar că era într-un oraș destul de mare, dar reprezenta și o zonă de importanță strategică. Incursiunile recente ale rușilor în acea regiune fuseseră menite să captureze orașul, dar, cu toate că vârfurile de atac ale Armatei Roșii împrejmuiseră și izolaseră Cholmul, acestea nu reușiseră să îl și cucerească. Defensivei germane, o garnizoană care număra în jur de 5.000 de oameni, i se ordonase să apere orașul, iar aceasta, aflată sub comanda generalului Scherer, nici nu intenționa să facă altfel.

Von Arnim, care era conștient de slăbiciunea garnizoanei din Cholm, a ordonat un atac care să ajute blindatele din cadrul Diviziei 12 Panzer să penetreze ofensiva rușilor și să ajungă la grupul lui Scherer. Șenilele panzerelor germane au fost însă învinse de terenul înghețat, așa că intervenția a trebuit oprită. S-a încercat mai apoi implicarea Diviziei 122 Infanterie a lui von Arnim, aceasta urmând ordinele în timp ce înainta greoi prin zăpada ce le ajungea soldaților până la brâu.

Pentru scurt timp, infanteriștii au reușit să se alăture oamenilor din garnizoana de la Cholm, cooperând pentru respingerea atacurilor Armatei Roșii; totuși, numărul lor era prea scăzut pentru a face față atacurilor, astfel încât au fost nevoiți să se retragă, pentru a evita să fie înconjurați și separați de restul armatei.

Comandantul corpului, încercând din răspuțeri să aprovizioneze garnizoana izolată, a trimis mai multe coloane de camioane cu îmbrăcăminte,

de o parte și de alta a frontierelor de stat, cu Armata Întâi britanică a lui Anderson (o armată doar cu numele, de fapt) în nordul țării, iar Corpul 2 american în centru. Armata a Opta britanică, care tocmai ieșise din deșert, s-a alăturat în cele din urmă americanilor, iar trupele Axei au fost înconjurate. În sectorul american al frontului existau mai multe trecători prin munți, iar germanilor le era evident că americanii aveau să o ia pe acolo pentru a ajunge la mare și a lovi din spate *Afrika Korps* a lui Rommel. În iarna lui 1942, luptele din Tunisia erau purtate în nord de către Armata Întâi britanică – prin Corpul 5 de Armată –, în jurul localității Medjez el Bab, care avea ca obiectiv capturarea Tunisului și, secundar, de către Corpul 2 american, care urma să treacă munții și să ajungă la mare. Trupele americane au fost consolidate cu forțe franceze.

Hitler îl asigurase pe von Arnim că va dispune atât de oameni, cât și de provizii. El îi oferise aceleași garanții și generalului Ziegler, atunci când acesta a sosit, la rândul său, la Bârlogul Lupului de la Rastenburg. Lui Ziegler i s-a mai spus și că urma să se înființeze o Armată a Cincea Panzer și că situația militară extraordinară din Tunisia cerea în mod imperativ ca armata să fie condusă de un ofițer capabil să răspundă provocării. Hitler i-a mai spus lui Ziegler că îi propusese lui von Arnim să devină comandantul acestei noi armate și că el, Ziegler, urma să îi fie secund. Astfel, a continuat Hitler, problema care existase de la bun început cu Rommel – faptul că acesta lipsea adesea de la Cartierul General fără să lase ordine clare comandanților săi de operațiuni – urma să dispară, întrucât avea să existe un locțiitor oficial la Cartierul General al armatei, atunci când comandantul își vizita trupele pe linia de front. Ziegler l-a chestionat, la rândul său, pe Hitler în ceea ce privea poziția punctelor de aprovizionare și despre felul în care aveau să ajungă întăririle la noul teatru de operațiuni. I s-a răspuns că în scurtă vreme aveau să apară în Africa trei divizii noi de panzere și trei divizii motorizate. Înarmat cu această informație, Ziegler a mai întrebat dacă putea fi asigurat un flux suficient de provizii pentru un număr atât de mare de trupe. Hitler l-a asigurat că se putea, spre mulțumirea lui Ziegler, care nu se îndoia de cuvântul dat de Comandantul Suprem.

Să ne îndreptăm în acest punct atenția asupra terenului din zona de luptă din Tunisia. În nordul țării, acesta era compus din crestele unor munți masivi, cu vârfuri de peste 1.000 de metri. Acești munți sunt traversați de fluviul Medjerda, care se varsă în Marea Mediterană între Tunis și Bizerta. În sudul Tunisiei, munții au o formă ceva mai regulată, fiind împărțiți în două lanțuri: munții Dorsale de Est și de Vest. Aceștia iau forma literei V întoarsă, iar între ei se întinde o zonă de șes. Munții Dorsale de Est se termină într-o mlaștină vastă, sărată, care oferă o poziție defensivă ideală.